

Groenbeheerplan

Voorwoord

Openbaar groen zorgt voor een belangrijke bijdrage aan het welbevinden van onze bewoners en een prettige leefomgeving. In dit Groenbeheerplan staat beschreven hoe we de komende vijf jaar omgaan met het groenbeheer binnen onze gemeente. Dit plan is een nadere uitwerking van het IBOR-plan (Integraal Beheer Openbare Ruimte). In dat document is de visie beschreven voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Dit Groenbeheerplan laat zien hoe we het planmatig groenbeheer gaan uitvoeren en organiseren.

Groen speelt een belangrijke rol in onze gemeente. We zijn een grote gemeente met veel (openbaar) groen. Het is misschien wel het belangrijkste element van Texel dat Texel aantrekkelijk maakt om te wonen, te werken en te recreëren. We willen dan ook duurzaam omgaan met dat groen, zodat we er in de toekomst ook van kunnen genieten.

Om de functie van het groen te behouden, voeren we beheermaatregelen uit. In dit Groenbeheerplan zijn die maatregelen en de kosten daarvan beschreven. Dit vormt de basis voor planmatig groenbeheer.

Met de goedkeuring van dit Groenbeheerplan zet de gemeente Texel een goede stap in de richting van planmatig groenbeheer. De komende jaren zal er nog aan het plan gesleuteld worden om het nog beter te maken. Met dit plan ligt er een stevige basis voor duurzaam beheer en onderhoud van het groen in onze mooie gemeente.

Wethouder leefomgeving,

Edo Kooiman

Voorwoord	2
Samenvatting	5
1 Inleiding	8
1.1 Belang van groen	8
1.2 Doel	9
1.3 Begrenzing plan	9
1.4 Leeswijzer	9
2 Beleidskaders	10
2.1 Wettelijke kaders	10
2.2 Gemeentelijke kaders	11
3 Groenonderhoud op Texel	14
3.1 Inrichting en beeld naar verblijfsgebied	14
3.2 Beheer- en onderhoudsproces	17
3.2.1 Soorten onderhoud	17
3.2.2 Het beheerproces	19
3.2.3 Organisatie en capaciteit	19
3.2.4 Beheerparagraaf	21
3.2.5 Stand van zaken beheersysteem	21
4 Kwantiteit en kwaliteit	22
4.1 Kwantiteit groen	22
4.2 Kwaliteit groen	23
4.2.1 Huidige beeldkwaliteit	23
4.2.2 Gewenste kwaliteit	24
4.3 Technische staat en vervanging	24
4.4 Inspectie resultaten	25
5 Financiën	29
5.1 Budget en gewenste kwaliteit	29
5.2 Benodigd budget voor gewenste kwaliteit	29
6 Conclusies	31
6.1 Uitgangspunten	31
6.2 Aanbevelingen	31
6.3 Toepassing Groenbeheerplan	32
Bijlagen	33
Bijlage 1 Te vervangen areaal per kern	34
Bijlage 2 Begrotingsanalyse	35
Bijlage 3 werkpakket onderhoudsscenario 'Huidige situatie'	36
Bijlage 4 Werkpakket onderhoudsscenario 'Aangenaam verblijven'	37

Samenvatting

Inleiding

Het Groenbeheerplan dat voor u ligt geeft inzicht hoe het groenbeheer is vormgegeven en hoe het onderhoud wordt uitgevoerd binnen de kaders van het IBOR(Integraal Beheer Openbare Ruimte)-plan. In dit groenbeheerplan zijn daartoe naast de beheerkosten ook de vervangingskosten in beeld gebracht die noodzakelijk zijn om het gewenste onderhoudsscenario te kunnen realiseren. Het Groenbeheerplan beslaat een periode van 5 jaar, waarna het plan geactualiseerd dient te worden.

Areaal

De gemeente Texel heeft ruim 11.000 bomen, waarvan bijna de helft in windsingels, 3.000 are bosplantsoen in beheer. Daarnaast beheert de gemeente ruim 1.200 are sierplantsoen, 21.000 are bermen en 3.000 are gazon.

Visie

De Texelse visie op groenbeheer is: 'Het openbaar groen op Texel is aantrekkelijk voor zowel de Texelaar als de bezoeker'. Daarnaast vervult het openbaar groen een belangrijke ecologische rol en staat de kwaliteit voorop. De groenvoorzieningen sluiten aan op de gebiedsindeling zoals beschreven in het IBOR-plan. Tenslotte biedt de gemeente mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen door inzet in het groenonderhoud.

Kaders

Dit Groenbeheerplan houdt rekening met diverse kaders, de belangrijkste zijn:

- De Texelse kernwaarden uit het Beeldkwaliteitsplan 'Texel in ontwikkeling' en de speerpunten uit de 'Texelprincipes'.
- De gebiedsindeling en kwaliteitsniveaus zoals beschreven in het IBOR-plan.
- Sociale duurzaamheid, zoals het opzetten van een re-integratieploeg en de voorkeur voor het inzetten van Texelse bedrijven.
- Beleidsnotitie natuur en landschap Texel 2018.

Huidige situatie

Voor het bepalen van het huidige (beeld)kwaliteitsniveau is het areaal in 2015 geïnspecteerd aan de hand van de kwaliteitsniveaus van het Kennisinstituut CROW.

De huidige (beeld)kwaliteit van het groen is gemiddeld van een B kwaliteit.¹ De technische kwaliteit van de groenvoorzieningen is bij dezelfde meting bepaald op C kwaliteit. De beeldkwaliteit is in tabel 1 vertaald naar renovatie urgentie.

CROW kwaliteitsniveau		Uitleg			
Niveau	Omschrijving		Kwaliteit	Renovatie urgentie	
A+	Zeer goed	Zo goed als nieuw	Zeer goed	Zeer laag	
A	Goed	Mooi en comfortabel	Goed	Laag	
B	Voldoende	Functioneel	Voldoende	Gemiddeld	
C	Matig	Onrustig beeld, oncomfortabel, enige vorm van hinder	Matig	Hoog	
D	Te slecht	Functie verlies, juridische aansprakelijkheid, sociale veiligheid, vernieling, kapitaal vernietiging.	Te slecht	Zeer hoog	
			Zeer slecht	Acuut	

Tabel 1, Renovatie urgentie

De technische staat van het sierplantsoen is op een aanzienlijk aantal plaatsen matig tot slecht. Ongeveer 210 are is tussen nu en 5 jaar aan vervanging toe. Het betreft vooral beplantingsvakken die oud, kaal en versleten zijn. Daarnaast bevatten veel beplantingsvakken een aanzienlijke hoeveelheid agressieve onkruiden.

¹ In 2015 was de kwaliteit gemiddeld een B met uitschieters naar beeldkwaliteit C. Inmiddels is de beeldkwaliteit C met uitschieters naar D. De vitaliteit van het groen is sinds 2015 verslechtert.

Daarnaast is bij de boomveiligheidsinspectie (VTA) gebleken dat er een aantal bomen aan vervanging toe zijn. Het betreft in totaal 176 bomen die de komende jaren vervangen en/of gekapt moeten worden. De bomen die niet konden wachten vanwege veiligheidsredenen, zijn in het najaar van 2017 al gesnoeid of vervangen.

In windsingels is een dunningsachterstand aanwezig. Dat betekent dat de ecologische waarde en vitaliteit van de windsingels achterblijft.

In bermen en gazons zijn geen omvangrijke achterstanden geconstateerd.

Jaarlijkse kosten voor dagelijks- en klein onderhoud

De jaarlijkse kosten voor het dagelijks- en klein onderhoud binnen onderhoudsscenario 'Huidige situatie' zijn in het IBOR-plan berekend op € 1.461.000,-. Dit bedrag is beschikbaar binnen de huidige begroting.

De jaarlijkse kosten voor het dagelijks- en klein onderhoud binnen het onderhoudsscenario 'Aangenaam verblijven' zijn in het IBOR-plan berekend op € 1.564.000,-. Om dit onderhoudsscenario te realiseren is een structurele verhoging nodig van het onderhoudsbudget van € 100.000,-. In 2016 heeft de Raad besloten om nog geen aanvullende middelen beschikbaar te stellen. Deze nota blijft van het basisscenario 'Huidige situatie' uitgaan.

Boven genoemde bedragen zijn exclusief vervanging van areaal.

Incidentele vervangingskosten

In de huidige begroting is geen budget voor het vervangen van groenvoorzieningen. Dit is wel noodzakelijk om te kunnen voldoen aan het gewenste basis onderhoudsscenario. Het totaal benodigde vervangingsbudget bedraagt € 600.000,

In onderstaande tabel is uitgesplitst waar dit bedrag uit is opgebouwd. De tabel laat ook zien wat het kost om alleen de beplanting te vervangen en wat het kost om gelijk de grond te verbeteren waar nodig (uitkisten). Het is, afhankelijk van de grondslag en agressieve onkruiden, meestal aan te raden om bij de vervanging ook de grond te verbeteren. Dit vergroot de levensduur en kwaliteit van een groenvoorziening aanzienlijk.

		Te vervangen areaal		Eenheidsprijzen		Kosten vervangen	
		areaal vervanging	areaal vervanging en uitkisten	vervangen	vervangen en uitkisten	vervangen	vervangen en uitkisten
Blokhaag	M²	3265,5	177,5	€ 54,00	€ 66,60	€ 166.752,00	€ 11.821,50
Bodembedekkers	M²	1846,1	1013	€ 23,53	€ 36,13	€ 19.602,84	€ 36.599,69
Heesters	M²	7121	2805,5	€ 28,54	€ 41,16	€ 123.164,37	€ 115.474,38
Rozen	M²	1508,5	1186	€ 35,03	€ 47,63	€ 11.297,18	€ 56.489,18
Vaste planten	M²	615,5	4	€ 34,97	€ 47,57	€ 21.384,16	€ 190,28
Bomen	stuks	70	50	€ 300,00	€ 350,00	€ 21.000,00	€ 17.500,00
Totale kosten vervanging						€	601.275,57

Tabel 2, Opbouw van de vervangingskosten

De vervangingsgelden zullen in de eerste jaren vooral ingezet worden in Den Burg en Oudeschild op de meest beeldbepalende locaties. In Den Burg en Oudeschild is het te vervangen areaal het grootst, gevolgd door Oosterend en De Koog.

Overig

Om invulling te geven aan het beeldgerichtwerken zoals beschreven in het IBOR-plan is het noodzakelijk de beeldkwaliteit van de openbare ruimte te schouwen.

Conclusie

Het onderhoudsscenario 'Huidige situatie' kan worden uitgevoerd met de huidige beschikbare middelen als er vervangingsbudget beschikbaar wordt gesteld.

De urgentie voor het vervangen van de groenvoorzieningen is hoog. Het uitvoeren van een dergelijke inhaalslag in vervangingen is een behoorlijke opdracht voor de organisatie. Ook financieel is de opgave in relatie tot de vervangingsinvesteringen binnen de andere disciplines fors. Dat wetende wordt voorgesteld om de vervangingsgelden en het werk uit te spreiden over 8 jaar ad € 75.000,-- per jaar. Dit scenario geeft een mindere grote druk op de begroting en op de beschikbare personele capaciteit.

1 Inleiding

De gemeente heeft een wettelijke (zorg)plicht om het te beheren areaal veilig te houden. Bewust en duurzaam omgaan met de kwaliteit van de openbare ruimte is daarom extra belangrijk. Om de kwaliteit en ambitie van de openbare ruimte vast te leggen heeft Texel een beleidsplan opgesteld. Dit plan noemen we een Integraal Beheerplan Openbare Ruimte, afgekort IBOR-plan.

Met het IBOR-plan is via beelden de onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte voor bewoners, bestuur en de eigen organisatie inzichtelijk gemaakt. Het IBOR-plan legt de relatie tussen de huidige en gewenste kwaliteit ten opzichte van de beschikbare en de benodigde middelen.

1.1 Belang van groen

De gemeente vindt de aanwezigheid van groen in de leefomgeving belangrijk. Groen is namelijk van groot belang voor de leefbaarheid en de volksgezondheid. Bovendien draagt groen bij aan de economie. Groen haalt de natuur van de buitengebieden dichterbij de woonwijken.

Texel natuureiland

Texel wordt in diverse reisgidsen geroemd om zijn mooie stranden en karakteristieke landschap. Bewijs hiervan is de verkiezing in de top 10 van Lonely planet. Daar wordt Texel geprezen om haar natuurschoon en de vele lokale producten en activiteiten.

Een goed voorbeeld van dat natuurschoon, in beheer bij de gemeente, zijn de bloemrijke bermen. Het maaibeeld dat wij voeren, versterkt de ecologische waarde van de bermen aanzienlijk en houdt het eiland aantrekkelijk voor zowel flora en fauna als toeristen.

Hoe gevarieerder het aanbod aan groen, des te meer leven het aan zal trekken. Biodiversiteit staat voor de graad van verscheidenheid aan levensvormen. De verschillende (planten)soorten op Texel houden de natuur in balans.

Economie

Bedrijven en kantoren die gevestigd zijn in een groene omgeving bieden een prettige werkomgeving. Dit leidt tot een positievere werkhouding en een hogere productiviteit van de werknemers.

Goed onderhouden groen leidt tot een hogere waarde van woningen. Het gemeten verschil ligt, bij anderszins vergelijkbare woningen, tussen de 4 en 30%².

Waterberging en klimaatadaptatie

Een beplante bodem heeft bij extreme neerslag een beter waterbergend vermogen dan asfalt en beton. Er zijn voorstellen gedaan dat gemeenten wateroverlast kunnen bestrijden door 'wadi's' aan te leggen. Dat zijn beplante gebieden, onder maaiveld, die tijdelijk kunnen onderlopen tijdens extreme regenval, zodat de riolen niet worden overbelast. Openbaar groen speelt dus een belangrijke rol als het gaat om klimaatverandering en de effecten daarvan.

Afbeelding 1, Door bij de inrichting van het openbaar groen te kiezen voor insect vriendelijke soorten draagt de gemeente bij aan het in stand houden van de bijenpopulatie. Daarom is de gemeente in 2018 gekozen tot bij-vriendelijk gemeente!

² Jókovi E.M. & Luttik J.; Rood en groen - Het combineren van verstedelijking en natuur in de praktijk; Wageningen, 2003
8/37

1.2 Doel

Het groenbeheerplan biedt handvatten en kaders voor een doelmatig en planmatig groenbeheer voor het nieuw en bestaand openbaar groen op Texel voor de periode 2018-2023.

1.3 Begrenzing plan

Het Groenbeheerplan omvat alle groenonderdelen die bij de gemeente Texel in beheer zijn inclusief het verwijderen van zwerfafval in het groen en in het water.

Het Groenbeheerplan beslaat een periode van vijf jaar. In het vierde jaar vindt de evaluatie plaats van het Groenbeheerplan.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk twee worden de wettelijke en gemeentelijke beleidskaders beschreven die van invloed zijn op het groenbeheer. De richtlijnen voor de inrichting van groenvoorzieningen staan beschreven in hoofdstuk drie, net als het beheer- en onderhoudsproces. Hoofdstuk vier behandelt de kwantiteit en de kwaliteit van de groenvoorzieningen op Texel. Het vijfde hoofdstuk beschrijft de benodigde financiën en capaciteit die nodig zijn voor het groenonderhoud. Het zesde en laatste hoofdstuk bevat de conclusies en aanbevelingen van dit beheerplan.

2 Beleidskaders

Het Texelse groenbeheer dient plaats te vinden binnen de wettelijke kaders. Deze kaders zijn bijvoorbeeld omschreven in de Natuurbeschermingswet. Een gemeente heeft een wettelijke plicht ten aanzien van het behoud van natuurwaarden en heeft een zorgplicht ten aanzien van de veiligheid van het areaal (groen).

Naast wettelijke verplichtingen is ook lokaal beleid bepalend voor hoe het beheer- en onderhoud van het groen plaatsvindt. Hieronder wordt toegelicht welk lokaal beleid en wettelijke verplichtingen impact hebben op het onderhoud van het groen.

2.1 Wettelijke kaders

Nieuwe Natuurwet

In de nieuwe Natuurwet zijn de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Fauna wet en de Boswet geïntegreerd. Uiteindelijk zal de Wet natuurbescherming over een paar jaar op haar beurt moeten opgaan in de Omgevingswet.

De gemeente heeft een gedragscode opgesteld om invulling te geven aan de Flora- en fauna wet. In die gedragscode staat praktisch beschreven hoe en welke soorten en populaties van de in de AMBV artikel 75 genoemde dier- en plantensoorten beschermd worden. Doordat de gemeente met een gedragscode werkt hoeft er geen vrijstelling meer worden aangevraagd bij bepaalde werkzaamheden. De gedragscode is onder andere te vinden op de site van de gemeente.

Burgerlijk wetboek – zorgplicht (artikel 6.162)

Een algemene zorgplicht (preventie) verplicht de gemeente om regulier onderhoud te plegen en een visuele controle op zichtbare gebreken uit te voeren. Voor alle bomen geldt een algemene zorgplicht, waarbij het van belang is regulier onderhoud en periodieke controle op zichtbare gebreken uit te voeren. De gemeente Texel voert de zorgplicht conform deze regelgeving uit.

Op Texel wordt er bij het beheer en onderhoud in het openbaar groen en op verhardingen geen gebruik gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen. Hiermee voldoet het beheer en onderhoud aan de wettelijke richtlijnen van de Wet milieubeheer.

Invasieve exoten

Een exoot is een plant, dier of ander organisme dat van nature niet in Nederland voorkomt. Als een soort schadelijk is voor de natuur noemen we ze invasieve exoten. In december 2015 is een lijst invasieve exoten goedgekeurd met 37 invasieve uitheemse soorten van Europees belang. In juni 2017 zijn nog eens 12 soorten aan de lijst toegevoegd. Voor de soorten op die lijst gelden strenge regels, voor gemeente Texel zijn de volgende van belang:

- Een verbod op de invoer, de verkoop, de teelt, het gebruik, het uitzetten enz. van de schadelijkste exoten.
- Wanneer een EU-land een verboden soort opmerkt, moet het onmiddellijk maatregelen nemen om de verspreiding ervan tegen te gaan. De hele bevolking moet helpen om de aanwezigheid van deze soorten te melden;
- De EU-landen moeten maatregelen nemen verboden soorten die al wijd verspreid zijn, of dat worden, onder controle te houden.

Deze regels gelden voor alle soorten op de lijst. Niet alle soorten op de lijst komen ook daadwerkelijk op Texel voor. De soorten die op dit moment op Texel voorkomen zijn: Struikaster (*Baccharis halimifolia*), Reuzenbalsemien (*Impatiens glandulifera*), Reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*), Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*) en Parelvederkruid (*Myriophyllum aquaticum*).

De gemeente is verplicht deze planten te verwijderen wanneer deze zich op haar grondgebied bevinden.

2.2 Gemeentelijke kaders

IBOR-plan

Het in 2016 vastgestelde IBOR-plan is bedoeld om keuzes te kunnen maken in de kwaliteit en kosten van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Daarnaast is een dergelijk plan voor het bestuur een hulpmiddel bij het krijgen van inzicht in de gevolgen van de beleidskeuzes en budgettaire keuzes over het beheer van de openbare ruimte. In het IBOR-plan zijn drie onderhoudsscenario's beschreven: 'Aangenaam verblijven', 'Sober' en 'Huidige situatie'. De raad heeft voorlopig scenario 'Huidige situatie' gekozen en wil mogelijk in de toekomst overgaan tot 'Aangenaam verblijven'.

In het IBOR-plan is vastgesteld welke beheerniveaus per gebiedstype en per beheeronderdeel worden nagestreefd. Texel heeft drie beheerniveaus vastgesteld, kwaliteit A, B en C. Deze niveaus sluiten aan bij de kwaliteitsniveaus die zijn opgesteld door het kennisinstituut CROW. De volgende gebiedstypen zijn vastgesteld in het IBOR-plan:

- Centrum/dorpshart
- Woonwijken
- Bedrijventerrein
- Buitengebied
- Begraafplaatsen en monumenten
- Recreatieve fietspaden
- Strand

Het onderhoudsscenario 'Huidige situatie' houdt in dat een kwaliteit op niveau B wordt gerealiseerd. Het areaal heeft dan voornamelijk een functioneel karakter.

In onderhoudsscenario 'Aangenaam verblijven' worden de dorpscentra en begraafplaatsen beheerd op kwaliteitsniveau A en de andere arealen op kwaliteitsniveau B.

Structuurvisie

Het toekomstbeeld dat de gemeente voor ogen staat luidt kernachtig: Texel in 2020: een vitaal en springlevend eiland. Dat wil zeggen dat de beleidskeuzes en voorgestelde oplossingen economisch levensvatbaar, ecologisch houdbaar en sociaal aanvaardbaar moeten zijn.

Beeldkwaliteitsplan

De gemeente Texel heeft in het beeldkwaliteitsplan 'Texel in Ontwikkeling' een aantal kernwaarden opgesteld. Dit zijn de speerpunten van de gemeente.

Een van die kernwaarden is het behouden en versterken van het Texelse landschap. Hierin spelen niet alleen de natuur behorende organisaties een rol, maar ook de gemeente. De gemeente streeft ernaar om het openbaar groen zo 'natuurvriendelijk' mogelijk in te richten. Dit om de natuur de bebouwde kom in te brengen. Dit sluit ook weer goed aan bij één van de Texel principes: De overgang tussen het buitengebied en de bebouwde kom verzachten. Het beeldkwaliteitsplan, en de hierin genoemde kernwaarden, zijn van invloed op de ontwerpen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen of bij de herinrichting van woongebieden. Dit uit zich bijvoorbeeld in de soortkeuze van aan te planten bomen of heesters. Ook in het dagelijks onderhoud hebben de kernwaarden invloed. Dit uit zich bijvoorbeeld in het ecologisch bermbeheer of het niet toepassen van chemische bestrijdingsmiddelen bij de onkruidbeheersing.

Beleidsnotitie natuur en landschap Texel 2018

De missie van het plan luidt samengevat: 'Bescherming, behoud en ontwikkelingen die de specifieke natuur en landschap nog mooier en beter maken zijn dus van groot belang evenals het behouden van de huidige balans tussen natuur en landbouw.

Het plan bevat zeven belangrijke speerpunten. Dit zijn:

- Het beschermen van weidevogels.
- Het behouden van de openheid van het Texelse landschap.
- Het behouden van het karakteristieke micro reliëf.
- Het behouden van het Texelse schaap.
- Het behouden van tuinwallen en kolken.
- Het betrekken van agrariërs bij natuurbeheer.
- Het behouden van het extensief recreatief medegebruik van natuurgebieden.
- Handhaving van de gestelde regels.

Sociale duurzaamheid en participatie

Om het eiland economisch levensvatbaar te houden is besloten om zoveel mogelijk werk op het eiland te houden. De gemeente kijkt eerst wat er mogelijk is met de Texelse aannemers voordat er naar andere partijen gekeken wordt. De gemeente draagt hier in het groenbeheer aan bij door bijvoorbeeld het maaien van de bermen in het buitengebied en het knippen van de windsingels te laten uitvoeren door Texelse aannemers.

Sociale betrokkenheid vindt de gemeente niet alleen belangrijk, maar het is ook een taak van de gemeente om mensen te helpen met re-integreren in de maatschappij. Daarom heeft de gemeente een participatie ploeg opgezet. Die ploeg helpt in het dagelijks groenonderhoud in Den Burg.

De gemeente werkt nauw samen met sociaalwerkbedrijf de Bolder. Zij zijn verantwoordelijk voor een groot deel van het groenonderhoud in Den Burg. Naast het groenonderhoud vervullen ze ook andere taken zoals het opbouwen en afbreken van de markt en zwerfvuil prikken.

Initiatieven die bijdragen aan participatie in het groenbeheer worden door de gemeente omarmd.

Voor groen zijn de volgende doelen opgesteld:

- De gemeente staat open voor participatie als de wens bij de bewoners aanwezig is. Participatie kan uiteindelijk veel opleveren zoals meer betrokkenheid, minder klachten, minder sociale lasten, zolang het eigenbelang niet de overhand heeft.
- De gemeente wil vooral inzetten op 'overheidsparticipatie', een participatievorm waarbij bewoners het initiatief nemen en de gemeente zo nodig faciliteert.

Kaders voor participatie in het groenonderhoud:

- Participatie per straat, buurt of project, niet op individuele basis.
- Participatie in het 'kijkgroen' op buurtniveau.
- Het onderhoud richt zich op het verzorgende onderhoud, zoals schoffelen en zwerfafval verwijderen.
- De gemeente faciliteert materiaal, zoals beplanting, mest en klein materieel, zoals een prikker.
- Leg rollen, taken en verantwoordelijkheden vast in een contract tussen de gemeente en de participant. Leg ook in het contract vast wat er gebeurt als beheerachterstanden ontstaan.
- Leg intern de organisatie vast en regel budget en capaciteit: wie is de contactpersoon, wie stelt contracten op en zorgt voor naleving, wie regelt de faciliteiten (kennisoverdracht, leveren materiaal en materieel), welke middelen zijn nodig (budget en capaciteit).
- Ga altijd na of de veiligheid voldoende geborgd is.

Er zijn nog geen concrete besluiten genomen over burgerparticipatie. Op dit moment wordt per situatie gekeken wat wenselijk is. Deze lijn zal, met inachtneming van de kaders voor participatie, worden bestendigd.

Waardevolle bomen

Bomen kunnen beeldbepalend zijn voor een straat, dorp of plein. De raad heeft in 2012 de waardevolle bomenlijst vastgesteld. Dit zijn bomen die niet zonder vergunning mogen worden gekapt. De lijst bestaat voor een deel uit gemeentelijke bomen en voor een deel uit particuliere bomen. De bomenlijst is een bijlage bij de Algemene Plaatselijke Verordening. De groenbeheerder houdt de wijzigingen bij. De waardevolle bomenlijst is op te vragen bij de groenbeheerder en te vinden op de gemeentelijke site. Het verdient de aanbeveling de wijzigingen vanaf 2012 te verwerken en de lijst te actualiseren.

In de begroting is een bedrag gereserveerd voor het onderhoud aan particuliere waardevolle bomen.

Kapvergunningen

Op Texel hoeven er geen kapvergunningen meer worden aangevraagd bij het kappen van bomen. Uitzondering op deze regel zijn de bomen die op de waardevolle bomenlijst staan. Hiervoor moet wel een kapvergunning worden aangevraagd bij de gemeente.

In 2009 is de kapvergunning afgeschaft in het kader van deregulering. Ditzelfde argument geldt nog steeds. Het herinvoeren van de kapvergunning is een aanzienlijke belasting voor de gemeentelijke organisatie. Daarnaast is er in de praktijk is er geen sprake van een grote toename van gekapte bomen.

Essentaksterfte

De Essentaksterfte vormt een bedreiging voor de Essen op Texel. Onze bomen kunnen ziek worden en een deel van de bomen laat al tekenen van aantasting zien. De komende jaren zal blijken in hoeverre de essen op Texel aangetast zijn en wat voor problemen dit gaat opleveren voor de veiligheid en het beeld van de openbare ruimte. De ervaring in Nederland wijst uit dat tot wel 90% van de essen aangetast zal worden en een behoorlijk aandeel daarvan zal na een aantal jaren flinke taksterfte vertonen en zelfs helemaal dood gaan.

Er zijn geen maatregelen die de gemeente kan nemen om de essentaksterfte te voorkomen. Wel is het nodig essen die langs fietspaden en doorgaande wegen staan jaarlijks VTA te laten keuren. Waar nodig worden vanuit het VTA advies maatregelen genomen om gevaarlijke bomen te vellen en dood hout op tijd te verwijderen.

Ook zal de gemeente voorlopig geen nieuwe essen aanplanten tot er meer resistente soorten zijn gevonden. De gemeente houdt de ontwikkelingen op het gebied van de essentaksterfte nauw in de gaten.

Jaarprogramma Openbare Ruimte

Het Jaarprogramma Openbare Ruimte(JOR) is het uitvoeringsprogramma van het college waarin alle grote civiel- en cultuurtechnische projecten staan opgenomen. Het JOR gaat uit van integraliteit in de uitvoering. Voor het groenbeheer- en onderhoud houdt dit in dat er zoveel als mogelijk aansluiting wordt gezocht met andere disciplines bij de uitvoering van projecten.

3 Groenonderhoud op Texel

De visie van gemeente Texel op groenbeheer is het uitgangspunt voor toekomstig ontwerp, aanleg en onderhoud van de groenvoorzieningen op Texel. In dit hoofdstuk wordt per verblijfsgebied aangegeven hoe het onderhoud wordt uitgevoerd.

3.1 Inrichting en beeld naar verblijfsgebied

In het IBOR-plan is een gebiedsindeling gemaakt. Elk gebied kent zijn eigen gebruik dat maatgevend is voor de inrichting en de mate van onderhoudswerkzaamheden. De verschillende gebieden hebben dan ook hun eigen beeldkwaliteit toegekend gekregen. Welke beeldkwaliteit waar van toepassing is verschilt per onderhoudsscenario.

Hieronder is per verblijfsgebied aangegeven welke kwaliteit gerealiseerd wordt binnen het onderhoudsscenario 'Huidige situatie'. Het verschil met onderhoudsscenario 'Aangenaam verblijven' is het onderhoud op de begraafplaatsen en in de dorpscentra. In het onderhoudsscenario 'Aangenaam verblijven' hebben die twee verblijfsgebieden een beeldkwaliteit A, terwijl ze in onderhoudsscenario 'Huidige situatie' een beeldkwaliteit B hebben.

Centrum/dorpshart

Dit gebied wordt zeer intensief gebruikt. Zowel door toeristen als door bewoners, in het centrum bevinden zich namelijk de winkels, kerk, horecagelegenheden en andere openbare gebouwen. De uitstraling van het centrum is dus van groot belang. De beplanting in de centrumgebieden heeft als doel de openbare ruimte aan te kleden en het gebied een groene en aangename uitstraling te geven. De beplanting heeft hier een hoge sierwaarde.

Verblijfsgebied	(Beeld)kwaliteitsniveau CROW	Inrichtingskenmerken
Centrum/ Dorpshart	B	Bomen van eerste grote Sierheesters Vaste planten

Woonwijken

De beplanting in de woongebieden heeft als doel de bewoners een prettige woonomgeving te bieden. De woonkernen t'Horntje, Oost en Midden- en Zuid Eierland vallen ook in deze categorie. De beplanting dient enige sierwaarde te hebben en sociaal veilig te zijn.

Verblijfsgebied	(Beeld)kwaliteitsniveau CROW	Inrichtingskenmerken
Woonwijken	B	Bomen van eerste grote Bodembedekkers Blokhalen Gazon Vaste planten Bollen Rozenperken

Bedrijventerrein

Bedrijventerreinen zijn openbare gebieden die voornamelijk voor bedrijven van belang zijn. Er vindt weinig tot geen bewoning plaats. Dit zijn ook geen plekken waar veel toeristen komen. De beplanting in bedrijventerreinen dient als aankledinggroen of functioneel groen.

Verblijfsgebied	(Beeld)kwaliteitsniveau CROW	Inrichtingskenmerken
Bedrijventerrein	B	Bomen van eerste grote Bodembedekkers Blokhalen Gazon

Buitengebied

Voor het buitengebied zijn de windsingels en de bermen beeldbepalend, zij geven Texel haar 'karakter'. De singels dienen niet alleen als afscheiding van de wegen of erven, maar hebben ook een sterke ecologische functie. Hetzelfde geldt voor de bermen. Naast de functie als uitwijkplaats voor het verkeer heeft het een groot ecologisch belang.

De beplantingen in het buitengebied dienen bij te dragen aan de bestaande (groen)structuur van het landschap en de ecologische waarde van het gebied te behouden en versterken.

Verblijfsgebied	(Beeld)kwaliteitsniveau CROW	Inrichtingskenmerken
Buitengebied	B	Windsingels en bosplantsoen

Begraafplaatsen

Het groen op de begraafplaatsen heeft op de meeste plaatsen een hoge sierwaarde.

Verblijfsgebied	(Beeld)kwaliteitsniveau CROW	Inrichtingskenmerken
Begraafplaatsen	B	Bomen van eerste grote Bodembedekkers Blokhalen Gazon Vaste planten Bollen Rozenperken

2.2 Inrichtingsstrategie openbaar groen

Bij de aanleg van groen is het van belang te beseffen dat een groenvoorziening de komende 35 jaar in stand moet blijven en dus in die periode te onderhouden moet zijn. Dit vanuit de idee dat er verantwoord moet worden omgegaan met gemeenschapsgeld. Om de kwaliteit van het openbaar groen te waarborgen moet er altijd rekening gehouden worden met de volgende zaken: groeiplaats, diversiteit, beplantingskeuze en behoud vitaliteit.

In zijn algemeenheid geldt dat de kwaliteit van het areaal groen onderhoudsbehoefstig is. Dit houdt in dat bewuste keuzes gemaakt moet worden hoe groenvoorzieningen worden aangelegd in relatie tot de beschikbare financiële middelen. Vanuit de renovatieopgave geredeneerd zou bij de inrichting van de groenvoorzieningen gekeken moeten worden naar 'onderhoudsvriendelijk' groen. Texel is afhankelijk van toerisme en recreatie, versobering is daarom niet aan te bevelen. Ook op Europees niveau heeft Texel een verantwoordelijkheid op het gebied van natuur en ecologie. Daarom zou de volgende inrichting strategie gevolgd moeten worden:

- Centra en dorpsharten meer belang aan sierwaarden
- Woonwijken - doelmatig
- Bedrijventerrein - doelmatig
- Buitengebied - meer belang aan ecologische waarden
- Begraafplaatsen - belang aan sierwaarde en doelmatig

De inrichtingsstrategie is om bij nieuw aan te leggen groenvoorzieningen in te zetten op een meer eenvormig beeld. De bedoeling is om het aantal onderhoudsmaatregelen te verkleinen, wat ervoor zorgt dat de kosten voor het onderhoud niet sterker stijgen.

Tot slot hanteert de gemeente de vuistregel: Waar 1 boom verwijderd wordt komt 1 nieuwe boom terug. Dit wil zeggen dat er altijd gekeken wordt naar 1 op 1 compensatie. Dit is dan ook het uitgangspunt van de gemeente. De compensatie moet bij voorkeur plaatsvinden in de directe omgeving, zo blijft Texel leefbaar.

Wanneer er geen ruimte in de directe omgeving is wordt er gekeken naar compensatie elders op het eiland. Dit uitgangspunt geldt in principe alleen voor de gemeente, maar hopelijk volgen inwoners dit voorbeeld. De tweede vuistregel is: de hoeveelheid groen in dorpen blijft groeien en dat geldt ook voor bosschages, struiken en gras.

Groeiplaats

Alle nieuw te planten beplantingen dienen aan te sluiten bij de groeiplaats en de omgeving. Beplantingen moeten dus goed tegen wind en zoutspray kunnen. Als de ondergrondse situatie van een plantvak niet in orde is blijft de beplanting daar last van hebben. Om dat te voorkomen is het belangrijk om bij de aanleg te investeren in de ondergrondse situatie. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van bomengrond, dit zorgt voor een optimale groeiplaats. Dit heeft niet alleen voor de boom een positief effect, ook de bestrating heeft er baat bij. Als de boom zijn voedsel kan vinden binnen zijn groeiplaats hoeft hij niet op zoek naar voedingsstoffen onder de bestrating met wortelopdruk als gevolg. Bomen of andere beplantingen met een goede voedingsbodem leven langer en zijn daardoor duurzamer, ze hebben minder onderhoud nodig omdat ze langer vitaal blijven. Bij herinrichtingen, vervangingen, etc., moet dus gekeken worden hoe de ondergrondse situatie is en of deze verbeterd moet en kan worden. Door omgevingsgrond op te waarderen met 'goede' grond worden beheerkosten beperkt. Het verbeteren van grond is namelijk een relatief dure ingreep. Voorgaande jaren gebeurde dit ook, maar niet structureel.

Diversiteit

Diversiteit is erg belangrijk binnen het groenbeheer. Diversiteit zorgt voor een buffer als het gaat om bijvoorbeeld uitval door ziekte. Als men een hele straat met één boomsoort aanplant bestaat het risico dat in het geval van ziekte alle bomen gekapt moeten worden. Voorbeelden van die ziekten zijn: iepenziekte, kastanjebloedingsziekte, essentaksterfte en eikenprocessierups. De gemeente Texel zet in op diversiteit op wijkniveau.

Voor de aanplant van heestersbeplantingen ligt dit anders. Bij heesters gaat het erom dat niet in één straat tal van verschillende beplantingen leiden tot verschillende beheerregimes en daardoor duur in onderhoud zijn.

Afbeelding 2, Onderhoud aan windsingel

Ecologische waarden versterken en behouden

De gemeentelijke plantsoenen hebben een ecologische waarde. Voor de plantsoenen geldt dat er bij de aanleg rekening moet worden gehouden met de ecologische waarde van de aan te planten soorten. In algemene zin heeft een gebiedseigen, inheemse soort een hogere ecologische waarde dan een gebiedsvreemde uitheemse soort. Dit sluit aan op de kernwaarden van Texel. Zo heeft een Amerikaanse eik minder ecologische waarde dan een Zomereik. De voorkeur gaat dan ook uit naar het gebruik van de Zomereik.

Naast de gemeentelijke plantsoenen hebben de gemeentelijke tuinwallen, windsingels en bermen een belangrijke ecologische functie. De bermen en tuinwallen dienen bijvoorbeeld als migratieroute voor soorten als de Texelse zandbij. De Texelse zandbij komt alleen nog voor op Texel en in Zuid-Limburg. Het is dus van groot belang dat de bermen, windsingels en tuinwallen deze functie kunnen blijven vervullen.

Bermen

In de bermen komt een grote verscheidenheid aan flora en fauna voor. Denk bijvoorbeeld aan de Brede orchis, Knikkende vogelmelk, Veld lathyrus en Avond koekoeksbloem. De bermen zijn daarnaast ook erg belangrijk voor vlinders, bijen en kleine zoogdieren zoals Noordse woelmuizen. Kortom de bermen op Texel

hebben een belangrijke ecologische functie. De huidige bloemrijke bermen zijn het resultaat van meer dan 25 jaar beheer dat gericht is op het krijgen van die diversiteit. De beheerstrategie is erop gericht om deze 'Texelse waarde' te behouden.

Windsingels

Texel is een windrijk en relatief boom-arme gemeente. Langs een aantal wegen krijgen de fietsers beschutting van de kilometers windsingels die de afgelopen decennia aangeplant zijn. Ook bieden windsingels beschutting voor de akkerbouw tegen de invloeden van verstuiving. Toch is dit niet de enige reden om deze smalle stroken beplanting te behouden en te onderhouden. Windsingels vormen een belangrijke verbindings- en schuilplaats voor de vele duizenden vogels die in voor- en najaar over Texel naar het noorden en zuiden trekken. Om vogels en insecten van voedsel en voortplantingsplaatsen te voorzien streeft de gemeente ernaar de windsingels zo divers mogelijk te houden. Daardoor dragen de windsingels op Texel substantieel bij aan de biodiversiteit op het eiland. Een goed voorbeeld van een bijzondere soort is de Zwartmoeskervel. In Nederland komt deze soort in zijn natuurlijke habitat alleen nog voor in de windsingels en bosjes op Texel en op een aantal plekken in Limburg.

Het windsingelbeheer is net als bij tuinwallenbeheer en bermenbeheer gericht op versterking en behoud van de ecologische functie.

Tuinwallen

De tuinwallen op Texel horen bij het oude cultuurlandschap van het eiland. Hoewel ze over het algemeen maar een meter hoog zijn, is een tuinwal een landschap op zichzelf. Door uitspoeling van nutriënten, betreding, begrazing en de verschillende posities ten opzichte van de wind en de zon, zijn er veel soorten planten met hun eigen voorkeuren op de tuinwallen te vinden zoals Engels gras, Grasklokje en Zandblauwtje. Vlinders overwinteren in het lange, onbemeste gras, jonge weidevogels schuilen er tegen roofvogels, zeldzame solitaire bijensoorten graven er hun nesten. Daarnaast is het een onmisbare verbindingszone tussen natuurgebieden. Vooral zeldzame zoogdier- en insectensoorten profiteren hiervan.

Het is daarom van belang dat het beheer van de tuinwallen gericht is op versterking en behoud van de ecologische functie.

3.2 Beheer- en onderhoudsproces

3.2.1 Soorten onderhoud

In zijn algemeenheid zijn er drie niveaus van onderhoud te onderscheiden. Dit zijn: dagelijks onderhoud, klein onderhoud en groot onderhoud. Hieronder staat uitgelegd wat deze begrippen betekenen.

Dagelijks onderhoud

Het dagelijks onderhoud is vooral bedoel om voorzieningen comfortabel, netjes en schoon te houden. Denk hierbij aan maaien, schoffelen en wieden.

Klein onderhoud

Klein onderhoud is bedoeld om de groenvoorzieningen functioneel te houden, bijvoorbeeld het vervangen van 1 plantvak in een straat. Ook de inboet valt bijvoorbeeld onder klein onderhoud.

Groot onderhoud

Groot onderhoud wordt uitgevoerd als er zoveel uitval, kale plekken of holle plekken in de beplanting ontstaan dat het effectiever is deze in één keer helemaal te herstellen. Hierbij moet gedacht worden aan het vervangen van alle bomen in een straat. Of het opnieuw aanplanten van hagen of plantvakken in een straat.

De verschillende niveaus onderhoud worden bekostigd uit de exploitatiebudgetten, zoals deze zijn opgenomen in de begroting.

Reconstructie

Het aanpassen van de inrichting aan veranderende eisen, zoals het omvormen van een kruising naar een rotonde noemen we een reconstructie. Bij reconstructies is er sprake van het aanbrengen van verbeteringen in de functionaliteit van de openbare ruimte. Reconstructie is geen onderhoudsmaatregel. Feitelijk wordt bij reconstructie een nieuwe, andere voorziening aangelegd. Voor reconstructies wordt doorgaans een investeringskrediet beschikbaar gesteld.

Rehabilitatie

Heeft een voorziening de technische levensduur bereikt dan zal deze moeten worden vervangen. Dit noemen we rehabiliteren. Rehabilitatie wordt bekostigd uit investeringsbudgetten.

Afbeelding 3, Voorbeeld van dagelijks onderhoud: schoffelen haag voet.

3.2.2 Het beheerproces

Om te bepalen wanneer welke vorm van onderhoud nodig is, is het belangrijk het onderstaande beheerproces te volgen.

1. Areaal gegevens:

Om een goed beheer te kunnen voeren, is noodzakelijk te weten hoeveel of wat je aan voorzieningen hebt. Met andere woorden, voor goed beheer is inzicht in het areaal noodzakelijk. Om dit inzicht te verkrijgen worden periodiek inventarisaties uitgevoerd.

2. Beeldkwaliteit:

Om kwalitatief en strategisch onderhoud te kunnen plegen is het belangrijk om inzicht te hebben in de beeldkwaliteit en technische staat van het groenareaal. De beeldkwaliteit wordt bepaald aan de hand van inspecties. Deze inspecties worden conform de CROW beeldsystematiek uitgevoerd. Jaarlijks wordt er een integrale beeldkwaliteitsschouw gedaan samen met de vakdisciplines straatmeubilair en wegen.

3. Bepalen onderhoudsmaatregelen.

Aan de hand van inspecties en het vastgestelde kwaliteitsniveau/ functionele staat worden door de beheerder onderhoudsmaatregelen gedefinieerd. De beheerder bundelt en prioriteert de verschillende onderhoudsmaatregelen.

4. Onderhoudswerken voorbereiden.

Als de maatregelen bepaald zijn kunnen ze vertaald worden naar opdrachten. Het is aan de beheerder of hij dit wil uitbesteden of door de eigen dienst laat doen. Soms is het nodig werkschrijvingen te maken of een bestek te schrijven.

5. Uitvoering

De laatste stap in het beheerproces is de uitvoering. Na realisatie worden revisiegegevens weer verwerkt in het beheersysteem.

3.2.3 Organisatie en capaciteit

De gemeente Texel heeft meerdere dorpen binnen haar grenzen. Elk dorp heeft zijn eigen dorpsmedewerker. Deze dorpsmedewerkers zijn niet alleen verantwoordelijk voor het groenonderhoud in de dorpen, maar behandelen ook meldingen, klachten, onkruidbeheersing op verharding en tal van andere werkzaamheden in de openbare ruimte.

De dorpsmedewerkers zijn niet alleen verantwoordelijk voor het onderhoud binnen de komgrenzen. Bij elk dorp zit een stuk buitengebied wat zij ook onderhouden. De dorpsmedewerkers van Den Burg hebben geen buitengebied omdat zij genoeg werk hebben aan het dorp zelf.

In Den Burg is ook het werkbedrijf De Bolder actief in het groenonderhoud. Zij zijn verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud onder toezicht vanuit gemeentewerken. De ploeg van de Bolder wordt aangestuurd door de werkleider van De Bolder. De personele inzet van de bolder wordt steeds minder. Als gevolg daarvan kan niet altijd de gewenste kwaliteit geleverd worden.

Naast de dorpsmedewerkers is er ook nog een maaiploeg. Deze is actief in de dorpen en op de sportvelden. In de winter hoeft er niet gemaaid te worden en helpt de maaiploeg mee in het grotere groenonderhoud zoals zagen in de windsingels. Ook zijn zij in de winter vaak blad aan het vegen of onkruid aan het borstelen.

Capaciteit

De benodigde capaciteit is berekend middels de volgende berekening: groenareaal x werkhandelingen die nodig zijn voor onderhoudsscenario 'Huidige situatie'. Deze berekening kan als leidraad worden gebruikt bij de planning van het onderhoud. De benodigde capaciteit bij groenonderhoud is vaak lastig te voorspellen. Dit komt omdat er een aantal factoren van invloed zijn die zich moeilijk laten berekenen. Belangrijkste daarbij

zijn de weersomstandigheden. Tijdens een nat en warm jaar is er meer capaciteit nodig dan bij een droog en koud jaar. Voor de berekening wordt een gemiddeld jaar gebruikt. De uitkomst van deze berekening is weergegeven in onderstaande tabel.

	capaciteit huidige situatie per kern												
	den burg	oudeschild	oosterend	den hoorn	de koog	de cocksdoorp	oost	M. Eierl	Z. Eierl	De Waal	t Horntje	Buitengebied	totaal
bomen	848	141	78	85	160	229	1	0	13	26	16	1172	2767
bosplantsoen	1248	183	170	18	442	201	0	0	1	14	45	0	2322
sierplantsoen	3314	499	227	183	777	224	4	0	60	69	43	1661	7062
gras	1084	517	80	34	437	152	26	19	38	16	21	7369	9793
vuil in groen	900	376	78	26	315	125	10	8	18	13	20	278	2166
vuil in water	4	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	14	22
TOTAAL UUR	7397	1716	633	345	2136	930	42	27	128	138	145	10494	24132
TOTAAL FTE	5,25	1,22	0,45	0,24	1,51	0,66	0,03	0,02	0,09	0,10	0,10	7,44	17,11

Tabel 3, Benodigde capaciteit per dorpskern voor onderhoudsscenario 'Huidige situatie'.

Uit bovenstaande tabel is af te leiden dat voor de meeste dorpen en dorpskernen voldoende capaciteit beschikbaar is om onderhoudsscenario 'Huidige situatie' uit te kunnen voeren. Op voorwaarde dat er een behoorlijke inhaalslag plaatsvindt op het gebied van vervanging.

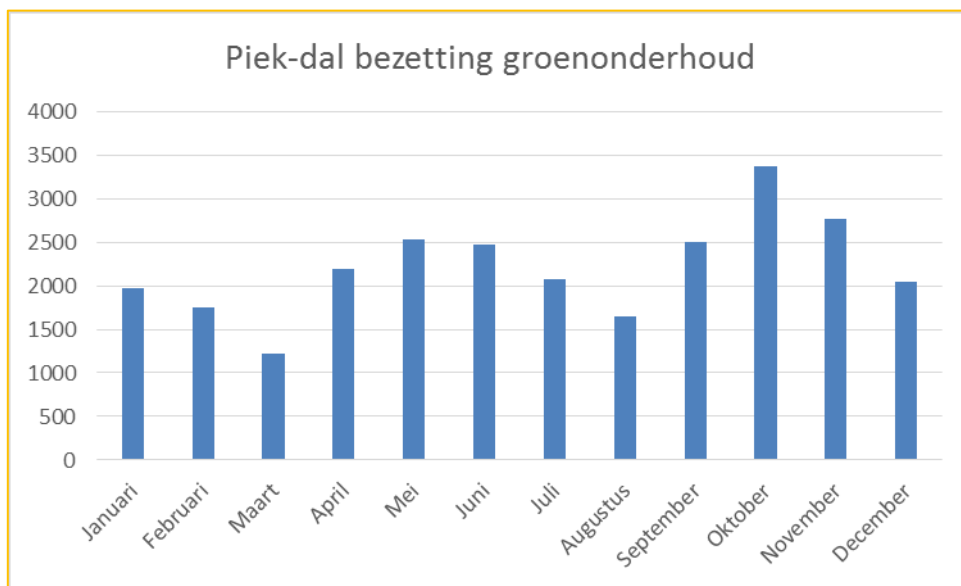
Voor Den Burg geldt dat er naast de dorpsmedewerker ook de Bolder en de participatieploeg actief zijn in het onderhoud. Met de Bolder moeten betere afspraken gemaakt worden als het gaat om inzet van mankracht. De praktijk wijst uit de inzet van mankracht vanuit de Bolder behoorlijk wisselt wat nadelig is voor de kwaliteit van het groenonderhoud.

In Oudeschild is de huidige capaciteit niet toereikend om de kwaliteit te leveren die gevraagd wordt binnen het onderhoudsscenario 'Huidige situatie'. Hiervoor moet extra capaciteit worden ingehuurd.

Onder de kop buitengebied vallen de werkzaamheden die plaatsvinden buiten de bebouwde kom. De grootste posten zijn: windsingel onderhoud, kantknippen van de windsingels en het maaien van de bermen.

Piek-dal bezetting

De benodigde capaciteit fluctueert door het jaar heen. Zo is het in het voorjaar drukker dan midden in de zomer. In het najaar bestaan de werkzaamheden vooral uit snoeien en inboeten. Zo kan er tijdig extra mankracht worden in gehuurd op piek momenten. Ook de piek-dal bezetting is een leidraad omdat deze sterk afhankelijk is van weersomstandigheden. De piek-dal bezetting is in onderstaande staafdiagram weergegeven. Met het maken van een piek-dal bezetting proberen we de schommelingen in het onderhoud jaarlijks te voorspellen en op te vangen.

Staafdiagram 1, Piek-dal bezetting.

3.2.4 Beheerparagraaf

Afdeling Gemeentewerken werkt met beheerparagrafen. Een beheerparagraaf wordt geschreven bij de overdracht van een reconstructie-, herinrichtings- of uitbreidingsproject. De paragraaf geeft aan welk beheer nodig is en welke kosten hiermee zijn gemoeid. Gemeentewerken neemt alleen projecten in beheer waarvoor een beheerparagraaf is vastgesteld bij de oplevering. Bij projecten die gefaseerd worden uitgevoerd is voor elke fase een beheerparagraaf nodig, zodat Gemeentewerken vooraf weet hoeveel structurele middelen er nodig zijn na de eenmalige investering.

3.2.5 Stand van zaken beheersysteem

De beheerders van de openbare ruimte in Nederland werken met een beheersysteem. Hierin houden zij hun arealen bij en daarmee behouden ze het overzicht. Een beheersysteem is essentieel bij het maken van planningen en het berekenen van kosten en capaciteit. Gemeentewerken heeft gekozen voor een nieuw beheersysteem: Gisib. Omdat er een achterstand is in het gegevens beheer van het groenareaal is er een inhaalslag nodig. Daarna moet het beheersysteem gevuld en onderhouden worden. Hiervoor is een halve FTE nodig per jaar.

De verwachting is dat GISIB midden 2018 operationeel is.

4 Kwantiteit en kwaliteit

Dit hoofdstuk beschrijft de kwantiteit (het areaal) en de kwaliteit van de groenvoorzieningen op Texel. De kwaliteit is beschreven aan de hand van beeldkwaliteit en de technische kwaliteit. De technische staat geeft inzicht in al dan niet aankomende vervangingspieken.

4.1 Kwantiteit groen

De kwantiteit van groen - de hoeveelheid groen - is uitgedrukt in arealen per type groen bijvoorbeeld bomen of sierplantsoen. De areaalgegevens zijn gebaseerd op gegevens uit het IBOR-plan (peil 2015), aangevuld met veranderingen door reconstructies en areaaluitbreiding na 2015.³

	Eenheid	Totaal	Centra	Woonwijken	Bedrijventerrein	Buitengebied	Begraafplaatsen	Recreatieve fietspaden
Bomen		11363	1146	4291	279	5107	418	122
Straat- en parkbomen	Stuks	10924	1035	3982	272	5097	416	122
Lei- en vormbomen	Stuks	173	106	58	1	7	1	0
Knotbomen	Stuks	266	5	251	6	3	1	0
Bosplantsoen		2998	61	1460	87	1328	62	0
Bosplantsoen	Are	2998	61	1460	87	1328	62	0
Sierplantsoen		1235	163	725	34	249	64	0
(blok)hagen	Are	322	45	123	6	142	6	0
Heesters	Are	783	98	529	27	93	36	0
Perkrozen	Are	39	1	21	0	0	17	0
Vaste planten	Are	45	8	21	1	13	2	0
Wisselperken	Are	6	4	0	0	1	1	0
Bloembakken perkgoed	Stuks	41	7	32	0	0	2	0
Gras en kruidachtigen		23793	556	2454	268	20446	69	0
Ruw gras en bermen	Are	20996	125	629	161	20081	0	0
Gazon	Are	2797	431	1825	107	365	69	0

Tabel 4, Arealen groen

Elke groentype heeft zijn eigen onderhoudsmaatregelen. Om die goed in beeld te brengen zijn er beheeronderdelen benoemd. Een beheeronderdeel is een groenvoorziening met een eenduidige verschijningsvorm, een eenduidig maatregelenpakket voor onderhoud en homogeen in de kosten. Denk bijvoorbeeld aan gazon, heesters of bomen.

³ De volgende uitbreidingen, reconstructies en aanvullingen tussen 2015 en huidig zijn in deze tabel meegenomen: Waalderstraat, Anne Frankstraat en Verzetstraat Den Burg, Orchismient, Kamerstraat en Epelaan de Koog, Industrierrein en J.C. Rijpstraat Oudeschild. Daarnaast is het bomenbestand in deze tabel geactualiseerd op basis van de bomeninspectie (Visual Tree Assessment VTA) die is uitgevoerd in april en mei 2017.

4.2 Kwaliteit groen

De gemeente Texel heeft gekozen voor het hanteren van de CROW normering bij het bepalen van de kwaliteit van de buitenruimte. De CROW maakt voor de kwaliteit van beheer- en onderhoud onderscheid in vijf niveaus: A+, A, B, C en D. Met behulp van beelden is het mogelijk om de beheerkwaliteit in de openbare ruimte objectief te meten. Voor elke voorziening in de openbare ruimte, zoals bomen, beplanting, paaltjes en verhardingen zijn beeldmeetlatten opgesteld met de vijf niveaus.

De beeldmeetlatten zijn gebaseerd op landelijke systematiek van de CROW. Deze systematiek gaat uit van een standaardisering per beeldmeetlat, waarin normen en foto's per kwaliteitsniveau zijn opgenomen.

Op Texel werken we met vier van de niveaus. Het beeldkwaliteit niveau A+ is in de praktijk alleen te bereiken bij net aangelegde voorzieningen.

4.2.1 Huidige beeldkwaliteit

De beeldkwaliteit van het groen is globaal bepaald tijdens het opstellen van het IBOR plan aan de hand van een beeldkwaliteitsmeting, beleidsmeting, aangevuld met interviews met de beheerders en bestek gegevens. Het totaal beeld van beheeronderdeel groen is beoordeeld op een B kwaliteit. Met een C kwaliteit voor het bosplantsoen in het buitengebied. De technische staat van het groen is bij dezelfde meting beoordeeld op C kwaliteit.

Inmiddels is de situatie er niet beter op geworden. Op veel plekken blijft de beeldkwaliteit hetzelfde of verslechtert deze. Tijdens de visuele inspectie om de vervangingsbehoefte in beeld te brengen is het gevoel dat de beeldkwaliteit eerder een C is met uitschieters naar D.

Afbeelding 4, Voorbeeld van een groenvoorziening met een beeldkwaliteit D

4.2.2 Gewenste kwaliteit

Het uitvoeren van onderhoudsscenario 'Huidige situatie' betekent het handhaven van de aangetroffen beeldkwaliteit zoals in het IBOR plan is beschreven. Om de gewenste beeldkwaliteit B te kunnen realiseren zijn vervangingen van plantvakken noodzakelijk. Onderstaande tabel laat zien welke beeldkwaliteit in welke gebieden van toepassing is voor 'Huidige situatie'.

		Centra	Woonwijken	Bedrijventerrein	Buitengebied	Begraafplaatsen	Recreatieve fietspaden
Groen		B	B	B	B	B	B
	Bomen	B	B	B	B	B	B
	Bosplantsoen	B	B	B	C	B	B
	Sierplantsoen	B	B	B	B	B	B
	Gras en kruidachtigen	B	B	B	B	B	B
Reiniging		B	B	B	B	A	B
	Vuil in groen	B	B	B	B	A	B
	Vuil in water	C	C	C	C	A	C

Tabel 5, kwaliteitsniveaus scenario 'Huidige kwaliteit'

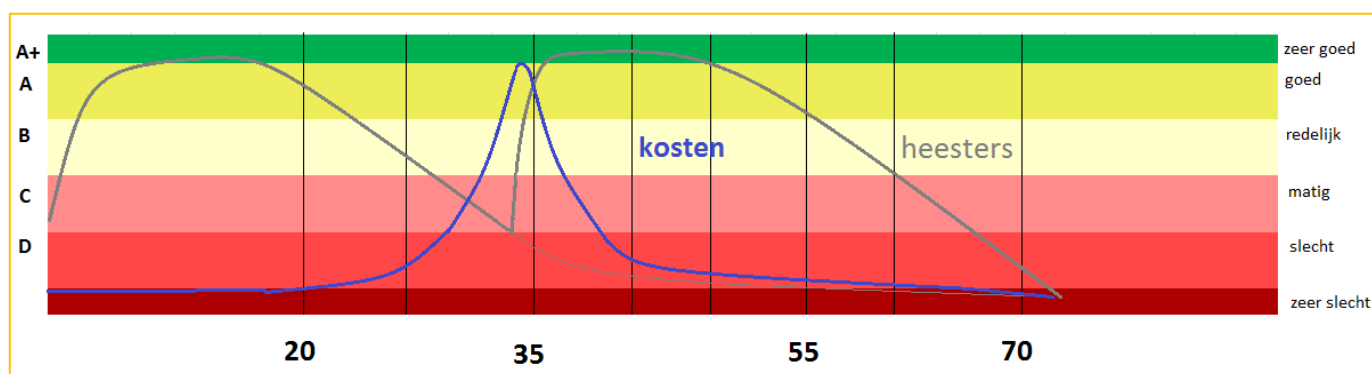
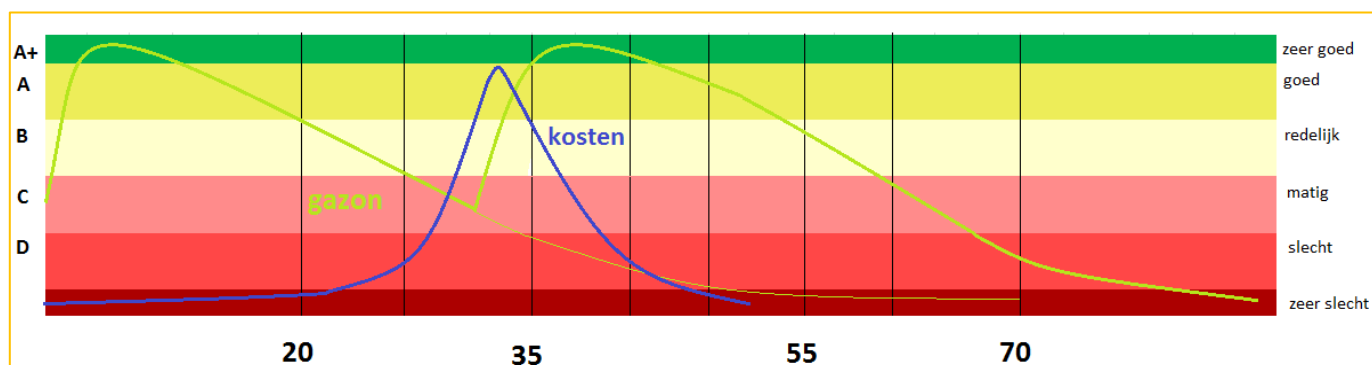
4.3 Technische staat en vervanging

Anders dan bij civieltechnische voorzieningen zoals riool en wegen is het voor groen lastig te 'voorspellen' wat het 'slijtagegedrag' is; het gaat immers om levend materiaal. Door weersomstandigheden, werkzaamheden van bijvoorbeeld nuts bedrijven in plantvakken, grondslag, ziekten en plagen kunnen groenvoorzieningen onvoorspelbaar verslechteren of verbeteren.

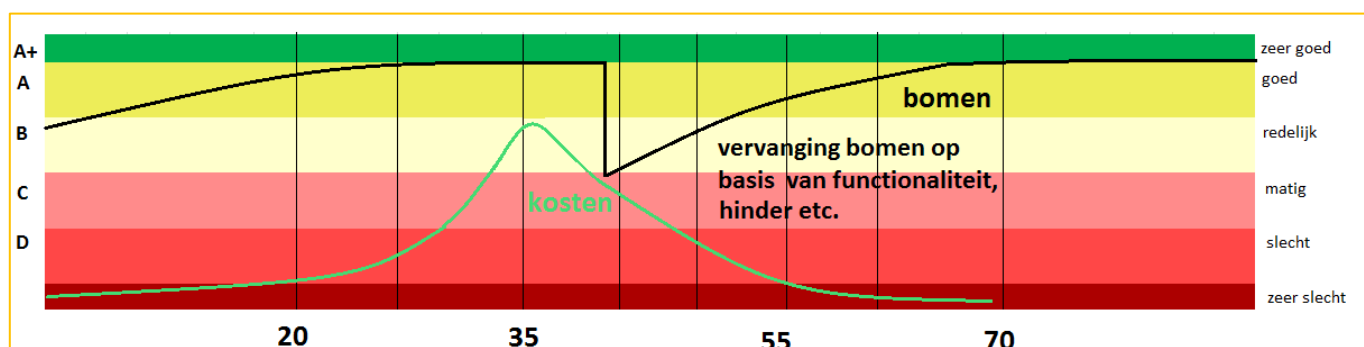
Op de verticale as van de tabellen hieronder staat de beeldkwaliteit en op de horizontale as de tijdseenheid in jaren. De tabellen hieronder geven op basis van ervaringscijfers aan hoe de slijtage van de groenvoorzieningen verloopt.

We hanteren als vuistregel dat beplantingen (heesters) en gazons gemiddeld 25 jaar meegaan. Over het algemeen is er dan sprake van kale plekken en krijgen de beplantingen een versleten uitstraling. Meestal is er dan geen sprake van onveilige situaties, zoals dat bij wegen of riool wel het geval kan zijn, maar wel van onvoldoende functionaliteit. Deze voorzieningen moeten dan worden vervangen.

Onderstaande grafieken geven schematisch weer hoe de vervangingscurve verloopt voor heesters en gazon. Aan de verticale as staat het beeldkwaliteit niveau en op de horizontale as is de levensduur in jaren te zien.

Bomen in de stedelijke omgeving hebben gemiddeld een levensduur van 35 jaar. Daarbij is vaak niet de technische kwaliteit van de boom maatgevend, bomen kunnen in natuurlijke omstandigheden vele malen ouder worden, maar is vervanging vanwege omgevingsfactoren noodzakelijk. Denk aan wortelopdruk, tegen gevels aangroeien van de kroon of een gewenste herinrichting van de openbare ruimte. Hieronder de theoretische vervangingscurve voor bomen.

4.4 Inspectie resultaten

Naast de beeldkwaliteit hebben we ook nog de technische staat van een groenvoorziening. De beeldkwaliteit en technische staat (vitaliteit) van groenvoorzieningen worden samen geïnspecteerd.

- Voor het bepalen van de staat van de beplanting heeft in december 2016 en januari 2017 de eigen dienst een inspectie uitgevoerd.
- Voor het bepalen van de staat van de bomen is gebruik gemaakt van de VTA controle die in april 2017 heeft plaatsgevonden.
- Voor het bepalen van de technische staat bosplantsoen en windsingels is gebruik gemaakt van de bevindingen van de eigen dienst.

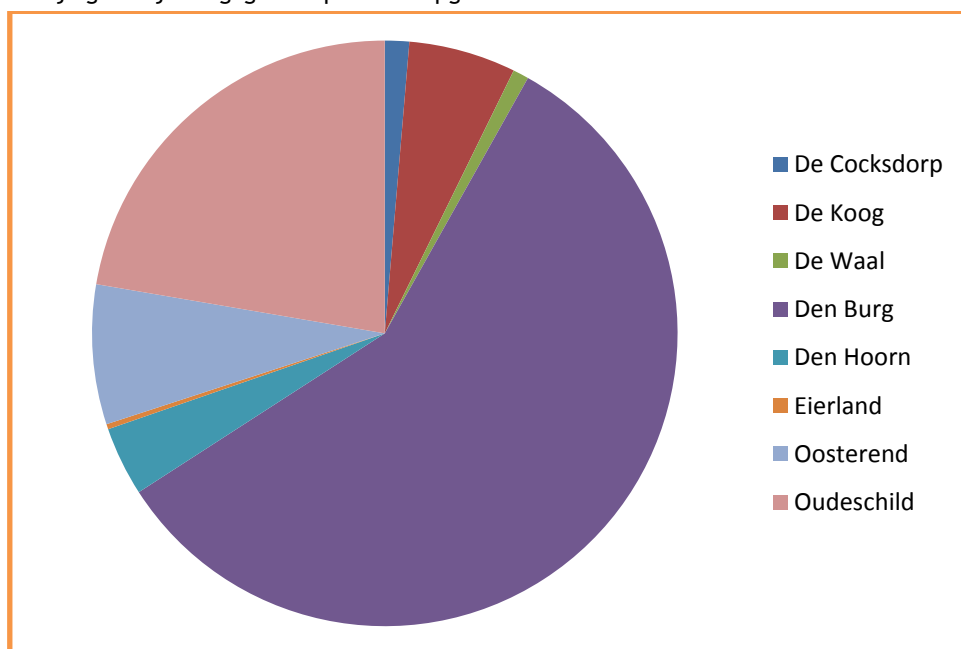
Voor de inspectie van de technische staat van de beplanting zijn alle beplantingsvakken in de kernen door de eigen dienst beoordeeld. Er is aangegeven binnen welke termijn het noodzakelijk is de beplanting te vervangen en waarom. Gekeken is naar de mate van aanwezigheid van agressieve onkruiden, of de beplanting oud, versleten, kaal of uitgehold is en of de inrichting ongewenst is, bijvoorbeeld door een verkeerde plantkeuze.

Beplanting

De resultaten van de inspectie geven aan dat ca. 21.000 m² aan vervanging toe is.

Het betreft vooral beplantingsvakken die oud, kaal en versleten zijn. Daarnaast bevatten veel beplantingsvakken een aanzienlijke hoeveelheid agressieve onkruiden, die ertoe leiden dat een heel plantvak vernieuwd moeten worden (planten rooien, ontgraven en nieuwe grond toevoegen).

Het *aandeel* te vervangen beplanting verschilt per kern. Het *areaal* te vervangen beplanting bedraagt het meeste in Den Burg en Oudeschild. Zie onderstaande diagram, figuur 1, voor een schematische verdeling. In bijlage 1 zijn de gegevens per kern opgenomen.

Figuur 1, Dit taartdiagram geeft het aandeel te vervangen areaal weer. Wat opvalt is dat in Den Burg en Oudeschild het zwaartepunt ligt. Gevolgd door De Koog en Oosterend.

Bomen

Alle bomen van de gemeente zijn in 2017 VTA (Visual Tree Assessment) gekeurd door een gecertificeerd boomveiligheidsinspecteur. Op Texel staan in totaal 11.363 bomen, waarvan 5.097 in bosplantsoen en windsingels. Aan het merendeel van de bomen op Texel mankeert weinig. Een deel van de bomen op Texel vormen een echter een knelpunt

Vanaf 2018 worden jaarlijks boomveiligheidsinspecties conform VTA uitgevoerd.

Resultaten VTA inspectie 2017

De VTA inspectie is in april en mei 2017 uitgevoerd.

Attentiebomen zijn bomen met een zichtbaar gebrek dat geen aanleiding geeft voor een verhoogd risico. Risicobomen zijn bomen met een zichtbaar gebrek, dat op het moment van controle aanleiding geeft tot een verhoogd risico. Om een goede inschatting van het risico te kunnen maken is vaak nader technisch onderzoek nodig. Wanneer dit niet nodig is zal er een beheersmaatregel opgegeven worden.

Boomveiligheidsklasse	
Risicoboom	503
Attentieboom	525
Boom zonder afwijkingen	10334
Totaal aantal bomen	11362

Tabel 6, Overzicht boomveiligheidsklasse.

Tijdens de inspectie is ook naar de onderhoudsstaat gekeken. Hieruit blijkt dat bij een behoorlijk aantal bomen, namelijk 10% ongeveer 1100 bomen, sprake is van achterstallig onderhoud. Zie onderstaande tabel.

Boom onderhoud staat	Aantal	Percentage
Begeleidings snoei	534	5%
Op beeld	9747	85%
Achterstallige snoei	1024	9%
Verwaarloosde snoei	57	1%
Totaal aantal bomen	11362	100%

Tabel 7, Onderhoudsstaat van de bomen.

Bij 4% van het bomenbestand is de boomconditieklasse matig tot slecht/afgestorven gegeven. De resultaten van de boomconditieklasse zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Boomconditieklassen	Aantal	Percentage
Goed	8273	73%
Redelijk	2457	22%
Matig	261	
Slecht	62	1%
Afgestorven	96	1%
Niet (volledig) te beoordelen	212	2%
Totaal aantal bomen	11362	100%

Tabel 8, Boomconditieklassen.

Uit al deze gegevens kunnen we afleiden dat het bomenbestand op Texel in redelijke staat verkeerd. Er is zeker in de windsingels sprake van achterstallig onderhoud. Binnen de bebouwde kom is het belangrijk vaker begeleiding snoei toe te passen en te investeren in groeiplaatsverbetering.

Bosplantsoen en windsingels

Naast alle gemeentelijke bomen in de bebouwde kom zijn alle bomen in gemeentelijke windsingels en bosplantsoenen dikker dan 20 centimeter op borsthoogte VTA gekeurd. Bijna overal is achterstallig onderhoud in bosplantsoen aangetroffen, omdat langere tijd niet is gedund of afgezet.

Alle maatregelen die uit de VTA naar voren komen moeten in het kader van de zorgplicht uitgevoerd worden. De maatregelen die voortkomen uit de VTA controle worden uitgevoerd door de eigen dienst, externe aannemers of opgenomen in de snoeiplanning. De complete lijst met maatregelen die voort zijn gekomen uit de VTA keuring is te vinden bij de groenbeheerder en op het interne systeem.

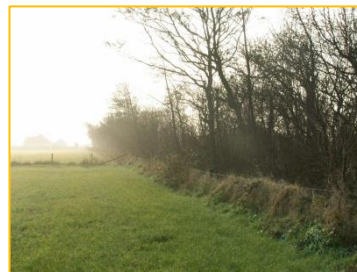
Met het uitvoeren van de maatregelen die voortvloeien uit de VTA wordt het achterstallig onderhoud verkleind.

Singel grenzend aan sloot

Singel grenzend aan greppel

Singel grenzend aan hekwerk

Het onderhoud aan de windsingels is gericht op versterking en behoud van de ecologische functie. Hierdoor is het soms noodzakelijk om stukken windsingel af te zetten. Hierdoor komt er meer licht op de bodem wat leidt tot een rijkere biodiversiteit. Ook krijgen op die manier jonge bomen de kans om op te groeien en blijft de windsingel op langere termijn vitaal.

Het is noodzakelijk dat een aantal beeldbepalende bomen die op kritische plaatsen staan jaarlijks in plaats van één keer in de vijf jaar gecontroleerd worden ten gunste van de veiligheid.

Daarnaast is een intensiever werkpakket nodig om de komende jaren achterstallig onderhoud in de windsingels en de 'achterkanten' van de windsingels die grenzen aan greppels, sloten en particulier terrein met hekwerk aan te kunnen pakken.

Bij het uitblijven van het toepassen van een intensiever werkpakket zal de achterstand groter worden. Dit kan leiden tot het dichtgroeien van aanpalende watergangen, meer kans op takbreuk en een ongewenst eindbeeld. Zie bovenstaande foto's.

Technische staat gras en gazon

Op grond van de kennis van de dorpswerkers is geconcludeerd dat nauwelijks achterstallig onderhoud aanwezig is in de gazons. De gazons hebben over het algemeen een goede kwaliteit.

5 Financiën

5.1 Budget en gewenste kwaliteit per scenario

Het beschikbaar budget voor het dagelijks- en klein onderhoud van groen bedraagt in totaal € 1.461.000, -. Dit bedrag is een optelling van alle begrotingsposten die te maken hebben met het groenonderhoud. Sommige begrotingsposten zijn niet alleen beschikbaar voor groenonderhoud, maar ook voor andere onderhoudswerkzaamheden. Dan is een percentage van die post meegenomen. De begrotingsanalyse is te vinden in bijlage 2.

Onderhoudsscenario 'Huidige situatie'

De huidige begroting is voldoende om het onderhoudsscenario 'Huidige situatie' uit te voeren.

De onderhoudsmaatregelen die genomen moeten worden om de gewenste kwaliteit te leveren staan beschreven in werkpakketen. In het werkpakket staat het areaal beschreven per groen eenheid en wat de kosten zijn per stuk of per are. Als we dit met elkaar vermenigvuldigen is er een theoretische benadering van het benodigde budget om het areaal te kunnen beheren. Het werkpakket is gebaseerd op het IBOR scenario 'Huidige situatie'. Het werkpakket is te vinden in bijlage 3.

Onderhoudsscenario 'Aangenaam verblijven'

Wanneer er gekozen wordt om het onderhoud uit te voeren op het niveau wat beschreven is in onderhoudsscenario 'Aangenaam verblijven' is een structurele verhoging nodig van het onderhoudsbudget van € 100.000, -. Gebaseerd op de berekening van het IBOR-plan. Het werkpakket is te vinden in bijlage 4.

Wanneer voor dit scenario gekozen wordt, wordt het onderhoud in de dorpscentra en op de begraafplaatsen geïntensiveerd.

5.2 Benodigd budget voor gewenste kwaliteit

Het benodigd budget is opgesplitst in een structureel budget en een investeringsbudget. Het structureel budget is nodig om het dagelijks- en klein onderhoud te kunnen blijven uitvoeren voor het actuele areaal groen. Het investeringsbudget is nodig om achterstallig onderhoud in te halen.

Het beschikbare budget voor het dagelijks- en klein onderhoud is voldoende om het huidige beheer binnen onderhoudsscenario 'Huidige situatie' voort te zetten. In de komende jaren hanteren we dit als uitgangspunt.

Investeringsbudget

In de huidige begroting is geen budget voor het vervangen van groenvoorzieningen. Dit is noodzakelijk om de gewenste B kwaliteit te leveren. Het totaal benodigde vervangingsbudget bedraagt afgerond € 600.000, -.

Omdat het vervangen van de beplantingen een grote investering vraagt, is in onderstaande tabel uitgesplitst waar dit grote bedrag uit is opgebouwd. De tabel laat ook zien wat het kost om alleen de beplanting te vervangen en wat het kost om gelijk de grond te verbeteren waar nodig (uitkisten). Het is, afhankelijk van de grondslag en agressieve onkruiden, meestal aan te raden om bij de vervanging ook de grond te verbeteren. Dit vergroot de levensduur en kwaliteit van een plantvak aanzienlijk.

		Te vervangen areaal		Eenheidsprijzen		Kosten vervangen	
		eenheid	totaal areaal	waarvan uitkisten	vervangen	vervangen en uitkisten	vervangen
Blokhaag	M²	3265,5	177,5	€ 54,00	€ 66,60	€ 166.752,00	€ 11.821,50
Bodembedekkers	M²	1846,1	1013	€ 23,53	€ 36,13	€ 19.602,84	€ 36.599,69
Heesters	M²	7121	2805,5	€ 28,54	€ 41,16	€ 123.164,37	€ 115.474,38
Rozen	M²	1508,5	1186	€ 35,03	€ 47,63	€ 11.297,18	€ 56.489,18
Vaste planten	M²	615,5	4	€ 34,97	€ 47,57	€ 21.384,16	€ 190,28
Bomen	stuks	70	50	€ 300,00	€ 350,00	€ 21.000,00	€ 17.500,00
Totale kosten vervanging							€ 601.275,57

Tabel 9, Opbouw vervangingskosten

De vervangingsgelden zullen in de eerste jaren vooral ingezet worden in Den Burg en Oudeschild. Daar is het te vervangen areaal het hoogst.

Het investeringsbudget is voor beide onderhoudsscenario's hetzelfde.

Beeldkwaliteitsschouw

Om de kwaliteit van het openbaar groen goed te kunnen monitoren is het belangrijk om een externe partij een beeldkwaliteitsschouw uit te laten voeren. De informatie daaruit wordt gebruikt om het groenbeheer strategisch te kunnen plannen. Omdat deze schouw samen met de andere disciplines gedaan wordt zijn de kosten verdeeld. Op jaarbasis is € 10.000,- nodig om deze schouw uit te kunnen voeren. De andere disciplines reserveren hetzelfde bedrag.

Afbeelding 5, Beplantingsvak waaruit de vervangingsbehoefte duidelijk spreekt.

6 Conclusies

6.1 Uitgangspunten

- Dagelijks- en klein onderhoud op beeldkwaliteit zoals beschreven in onderhoudsscenario 'Huidige situatie'
- Aanpak (inhaalslag) vervanging
- Zwaartepunt inhaalslag vervanging ligt in de eerste jaren op Den Burg en Oudeschild
- Blijvend aandacht houden op ecologische waarden.
- Blijven inzetten Texelse bedrijven

De huidige beeldkwaliteit van de groenvoorzieningen ligt voor een deel van de groenvoorzieningen lager dan de gewenste beeldkwaliteit van het onderhoudsscenario 'Huidige situatie'. Oorzaak hiervan is dat een aanzienlijk aantal vakken vanuit technisch oogpunt toe is aan vervanging. Die vakken zijn door middel van dagelijks- of klein onderhoud niet meer naar een B kwaliteit te tillen.

Het beheerregime op de sportvelden is gericht op het optimaal kunnen spelen van de velden. Dit beheerregime wordt voortgezet.

Het (ingrijpende) beheren en vervangen van groen zal altijd gepaard gaan met een duidelijk en tijdig communicatietraject over het hoe en waarom van het ingrijpen in het groen, waarbij het doel tevens is om suggesties en ideeën bij de inwoners op te halen.

Aanpak inhaalslag vervanging

Vervanging zorgt voor beheerbaarder groen waarbij efficiënter onderhoud mogelijk is. Zonder vervanging is het niet mogelijk het groen in de toekomst adequaat te beheren.

Uit de technische inspecties komt naar voren dat de beplanting op een substantieel aantal plaatsen oud en versleten is. Het op niveau houden van deze beplanting vergt onevenredig veel inspanning met meestal een tegenvallend resultaat. Daarom is naast het uitvoeren van dagelijks- en klein onderhoud ook een inhaalslag voor de vervanging van beplanting noodzakelijk. Ongeveer 21.000 m² is binnen 5 jaar aan vervanging toe.

Gazons gaan ongeveer 30 jaar mee. Na 30 jaar is vervanging nodig, zodat weer een egale grasmat ontstaat. Het vervangen van gazons is een relatief lage kostenpost waarvoor in dit groenbeheerplan geen apart vervangingsplan is opgesteld.

De bermen op Texel behoeven normaal gesproken geen vervanging, behalve als er beschadigingen zijn. Vervanging van delen van bermen na schade is opgenomen in het klein onderhoud.

6.2 Aanbevelingen

Voorgesteld wordt om de vervangingskosten te spreiden over 8 jaar. Omdat het om een behoorlijke oppervlakte gaat die vervangen moet worden en de aanzienlijke kosten die daarmee gemoeid zijn is gekozen voor deze termijn. Als men een kortere termijn zou nemen levert dit een behoorlijke hoeveelheid werk op die moeilijk te realiseren is plus een flink hoger benodigd vervangingsbudget per jaar.

Actiepunten

Tijdens het maken van dit Groenbeheerplan zijn er een aantal actiepunten naar voren gekomen waar de groenbeheerders mee aan de slag gaan in de komende planperiode. Dit zijn de volgende actiepunten:

1. Waardevolle bomenlijst actualiseren. De lijst is wat verouderd en moet worden bijgewerkt.
2. Actualiseren van de Flora en fauna gedragscode. Doordat de nieuwe natuurwet van kracht is moet de gedragscode worden herzien.
3. Opstellen actieplan invasieve exoten.
4. Er worden arealen door gemeentewerken beheerd waar geen budget voor is. Een voorbeeld hiervan is de Georgië begraafplaats. De komende planperiode worden deze arealen geïnventariseerd en naar een oplossing gezocht.
5. Burgerparticipatie handen en voeten geven. Op dit moment wordt per situatie gekeken wat wenselijk is. Dat gaat veranderen: de komende 4 jaar gaan we dorpscommissie en/of bewoners intensiever betrekken bij het beheren en vernieuwen van het groen.

6. Onderzoeken of het mogelijk is om op Texel bomengrond te 'maken'. De bomengrond van de vaste wal is door transport kosten behoorlijk duur. Daarom wil gemeentewerken onderzoeken of het mogelijk is om op Texel goede grond voor bomen te 'maken'.
7. Starten met de beeldkwaliteitsschouw.
8. Indexeren van de groenbudgeten.

Actualiseren beheer- en investeringsplan

De komende jaren staat de beleidsontwikkeling niet stil. Als er daaruit kaders zijn af te leiden die van invloed zijn op dit beheer- en investeringsplan zal dat waar nodig in een beleidsnota worden aangepast dan wel in de begroting. Elke 5 jaar vindt actualisatie van het groenbeheerplan plaats.

6.3 Toepassing Groenbeheerplan

Basis niveau kennis en vaardigheden uitvoering

Voor uitvoering van het beheer in het groen geldt beeldgericht werken. Dat betekent dat per gebied een afgesproken beheerkwaliteit van toepassing is en dat de uitvoering deze afgesproken kwaliteit nastreeft. Beeldgericht werken betekent een andere manier werken. Het is daarom van belang dat de uitvoerders op de hoogte zijn van beeldkwaliteit, kennis hebben van beeldgericht werken en weten wat beeldgericht werken in de praktijk voor hen betekent.

Daarnaast is het van belang dat de uitvoerders voldoende vakkennis hebben om het groen adequaat te kunnen onderhouden. Dit betekent dat medewerkers voldoende geschoold en geïnstrueerd zijn. Voor de medewerkers van de Bolder wordt begeleiding geregeld om hieraan tegemoet te komen.

Afspraak: jaarlijks evalueren of vakkennis en vaardigheden voldoende aanwezig zijn.

Monitoring afgesproken kwaliteit

In het IBOR plan en het Groenplan zijn beheerkwaliteiten afgesproken. Voor de uitvoering is het van belang dat zij in hun werk regelmatig bepalen wat de actuele beheerkwaliteit is om zo nodig hun werkplanning bij te stellen. Het bestuur wil weten of buiten wordt voldaan aan de afgesproken kwaliteit.

Afspraak: Jaarlijks samen met de vakdisciplines wegen en straatmeubilair een integrale beeldkwaliteitsschouw uitvoeren.

Monitoring capaciteit en kosten

Aan een bepaald beheerkwaliteitsniveau zijn capaciteiten en kosten verbonden. In het Groenbeheerplan is aangegeven welke capaciteiten en kosten nodig en beschikbaar zijn bij de afgesproken beheerkwaliteit. Om grip te houden op de capaciteit en kosten is het van belang dat Gemeentewerken regelmatig de beschikbare capaciteiten en budgeten af te zetten tegen de benodigde.

Afspraak: 1x per jaar beschikbare en benodigde budgeten en capaciteiten inzichtelijk maken.

Actueel houden groenbeheersysteem

Het beheersysteem GISIB is aangeschaft en wordt gevuld met objecten en beheerpakketten.

Voor de beheerder is het van belang dat de gegevens in het beheersysteem actueel blijven. Op dit moment geeft het team Gemeentewerken vorm aan het proces van het bijhouden van mutaties.

Afspraak: het afgesproken proces volgen.

Planning

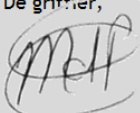
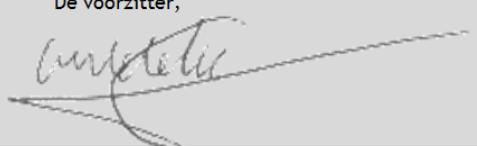
De uitwerking van hoofdstuk 6 van het Groenbeheerplan (Uitgangspunten, conclusies en aanbevelingen) in concrete actiepunten en een planning zal in het eerste kwartaal van 2019 aan de raad worden voorgelegd.

Evaluatie memo

Afspraak: In een jaarlijkse evaluatiememo het afdelingshoofd op de hoogte brengen van de stand van zaken.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-09-2018,

De griffier,	De voorzitter,
	

Bijlagen

Bijlage 1 Te vervangen areaal per kern

Procentuele verdeling

Dorp	Eenheid	Totaal areaal	Te vervangen	Percentage
De Cocksdorp	M ²	3148	281	8,9%
De Koog	M ²	11571	1239	10,7%
De Waal	M ²	1062	183	17,2%
Den Burg	M ²	47787	12088	25,3%
Den Hoorn	M ²	2802	799	28,5%
Eierland	M ²	913	60	6,6%
Oosterend	M ²	2912	1614	55,4%
Oudeschild	M ²	7102	4671	65,8%
Oost	M ²	59		
t' Horntje	M ²	660		
Buitengebied	M ²	18428		
Totaal		96444	20935	22%

Bijlage 2 Begrotingsanalyse

Zie apart PDF document.

Bijlage 3 werkpakket onderhoudsscenario 'Huidige situatie'

Zie aparte PDF document

Bijlage 4 Werkpakket onderhoudsscenario 'Aangenaam verblijven'

Zie apart PDF-document.

Raadsbesluit

B&W	07-08-2018
Raadscommissie	05-09-2018
Gemeenteraad	19-09-2018
Portefeuillehouder	E.P. Kooiman

Vaststellen beheerplannen Groen, Wegen en Straatmeubilair

Het betreft het aanbieden van de Beheerplannen Groen, Wegen en Straatmeubilair ter vaststelling, inclusief het ter beschikking stellen van de hiervoor noodzakelijke financiële middelen

Doelenboom

Programma	3 8	Mooi en gastvrij Texel Goed wonen, goede bereikbaarheid
Maatschappelijk doel	8.1	Gemeentelijke infrastructuur beheren en mobiliteit reguleren
Beleidsdoel	8.1.1	Infrastructuur beheren en aanpassen
Operationeel doel	8.1.1.17	Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) plan uitvoeren

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Wegenwet
- Wet milieubeheer
- Burgerlijk Wetboek

Overwegende

- Dat de openbare ruimte van groot belang is voor Texelaars en toeristen,
- Dat deze openbare ruimte, hoewel beheerd door verschillende beheerders, een integraal onderdeel uitmaakt van Texel,
- Dat het gebruik van de openbare ruimte vraagt om een goede, veilige en aangename inrichting,
- Dat er forse ingrepen nodig zijn in de openbare ruimte om de staat van onderhoud alsmede de inrichting op peil te houden c.q. te brengen,
- Dat de financiering van deze plannen een forse inspanning vraagt, wat structureel voor de lange termijn goed opgelost moet worden,

Besluit

1. het Beheerplan Groen 2019 - 2023 *gewijzigd* vast te stellen;
2. het Beheerplan Wegen 2019 - 2023 vast te stellen;
3. het Beheerplan Straatmeubilair 2019 - 2023 vast te stellen;
4. de financiële consequenties integraal af te wegen bij de behandeling van de Programmabegroting 2019 2e fase, waarbij dan geldt dat - als de resultaten van de integrale afweging daartoe aanleiding geeft - de raad opnieuw zal kunnen spreken over de beheerplannen. De financiële consequenties voor 2019 zijn:
 - a. Een krediet van € 2.201.551 exclusief BTW voor de noodzakelijke investeringen 'wegen' in 2019. De structurele financiële lasten voor 2019 bedragen € 58.995;
 - b. € 170.000 exclusief BTW structureel voor de noodzakelijke vervangingen straatmeubilair.
 - c. € 75.000 exclusief BTW per jaar voor de jaren 2019 - 2026 voor de noodzakelijke vervangingen van het openbaar groen;
 - d. € 45.000 exclusief BTW voor het omzetten van 'grijs naar groen' uit te voeren in de jaren 2019 - 2021.

5. Daar waar in beslispoint 4 meerjarige kosten geschetst staan geldt dat de gemeenteraad steeds jaarlijks, bij de behandeling van de Programmabegroting, een definitief besluit neemt over de noodzakelijke vervangingen en maatregelen die in de beheerplannen Groen, Wegen en Straatmeubilair opgenomen staan.

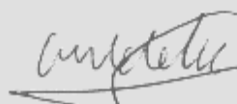
Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-09-2018,

De griffier,

De voorzitter,

Zaaknummer 1508328

Bijlagen

1. Beheerplan Groen
2. Beheerplan Wegen
3. Beheerplan Straatmeubilair

Amendement

Raad	19-09-2018
3 Mooi en gastvrij Texel	
Portefeuillehouder	E.P. Kooiman
Zaaknummer	1508328

Een nòg groener en beter groenbeheerplan

Het Groenbeheerplan biedt een mooi uitgangspunt om het groenbestand op Texel goed te beheren en in stand te houden. Het is in feite een reparatieplan. De ambitie kan wat ons betreft nog een stukje groener, met name in de dorpen. Er is tussen de dorpen en tussen wijken soms een flink verschil in hoeveelheid bomen, struiken en gras. Dat moet meer gelijk getrokken. Meer en diverser groen is nodig voor de leefbaarheid, de beeldkwaliteit en de klimaatbestendigheid. Om deze zaken een extra impuls te geven en bewoners ook meer te betrekken bij het groen in hun woonomgeving, stellen we hier nog enkele aanscherpingen en uitwerkingen op het beheerplan voor.

Het kan groener!

De gemeente hanteert (nu) de vuistregel: Waar één boom gekapt wordt, komt één nieuwe boom terug. Dit wil zeggen dat er altijd gekeken wordt naar 1 op 1 compensatie. Dit uitgangspunt geldt in principe alleen voor de gemeente, maar hopelijk volgen inwoners dit voorbeeld. Daar voegen we één vuistregel aan toe: de hoeveelheid groen in dorpen blijft groeien en dat geldt ook voor bosschages, struiken en gras.

Struiken, gras en bosschages hebben immers ook hun waarde. Ook kan het belang van deze maatregel bij anderen op het eiland steviger onder de aandacht gebracht.

Communicatie over Groen en met inwoners

Recente voorbeelden hebben aangetoond dat het belangrijk is om, bij (ingrijpende) aanpassingen van de openbare ruimte, duidelijk en tijdig de omwonenden en andere belanghebbenden te informeren. Wij willen dat dit een vanzelfsprekendheid wordt; het melden en uitleg geven over het *hoe en waarom*. Ook om inwoners in staat te stellen mee te denken; suggesties bij hen op te halen.

Burgerparticipatie in Groen

De komende vier jaar elk jaar bewoners van een aantal buurten in dorpen verspreid over het eiland intensiever betrekken bij het beheren en vernieuwen van het groen door ruim voor de start van de werkzaamheden samen met hen de buurt te beoordelen op gewenst groenniveau en daar samen een plan voor te maken. In dit traject kunnen bewoners die het niveau van het openbaar groen in hun buurt willen opwaarderen naar 'aangenaam verblijven' door zelf een deel van het beheer op te pakken, actiever worden opgeroepen. Deze aanpak na vier jaar te evalueren.

Van voornemens naar concrete plannen

In het groenbeheerplan staan veel actiepunten, zoals bijvoorbeeld: 'Waardevolle bomenlijst actualiseren' en 'indexeren groenbudgetten'. Wij willen graag dat al deze punten worden vertaald naar een actieplan, uitgezet in tijd en geld.

Dat leidt tot de volgende voorstellen tot wijziging (*zie volgende bladzijde*):

Besluit

het Groenbeheerplan als volgt te wijzigen:

1. De passage over kap en herplant op pagina 15 wordt: "Tot slot hanteert de gemeente de vuistregel: Waar één boom ~~gekap~~ **verwijderd** wordt komt één nieuwe boom **terug**. Dit wil zeggen dat Inwoners dit voorbeeld." **De tweede vuistregel is: de hoeveelheid groen in dorpen blijft groeien en dat geldt ook voor bosschages, struiken en gras.**
2. Actiepunt 5 op bladzijde 31 wordt als volgt gewijzigd: "Burgerparticipatie handen en voeten geven. ~~Er zijn nog geen concrete besluiten genomen over burgerparticipatie.~~ Op dit moment wordt per situatie gekeken wat wenselijk is. ~~Wanneer er duidelijkheid is hoe de gemeente om wil gaan met bewonersparticipatie zal dat opgenomen worden in het groenbeheerplan.~~ **Dat gaat veranderen: De komende vier gaan we dorpscommissies en/of bewoners intensiever betrekken bij het beheren en vernieuwen van het groen.**
3. Op bladzijde 31 aan **paragraaf 6.1 Uitgangspunten** het volgende uitgangspunt toe te voegen: **"Het (ingrijpende) beheren en vervangen van groen zal altijd gepaard gaan met een duidelijk en tijdig communicatietraject over het hoe en waarom van het ingrijpen in het groen, waarbij het doel tevens is om suggesties en ideeën bij de inwoners op te halen."**
4. Aan paragraaf **6.2 Toepassing Groenbeheerplan** het volgende toe te voegen (na: 'actueel houden groenbeheersysteem'):

Planning

De uitwerking van hoofdstuk 6 van het Groenbeheerplan (Uitgangspunten, conclusies en aanbevelingen) in concrete actiepunten en een planning zal in het eerste kwartaal van 2019 aan de raad worden voorgelegd.

Besluit

het eerste beslispunt van het voorstel 'Vaststellen beheerplannen Groen, Wegen en Straatmeubilair' als volgt aan te passen:

1. het Beheerplan Groen 2019 - 2023 **gewijzigd** vast te stellen.

☒ Aangenomen

☐ Verworpen

☐ Aangehouden

☐ Ingetrokken

Stemverhouding

Voor 10 : VVD (2), PvdA, GroenLinks, CDA, D66 en Texel 2010

Tegen 5 : Texels Belang, VVD (1)

Amendement

Raad	19-09-2018
8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	
Portefeuillehouder	E.P. Kooiman
Zaaknummer	1508328

Jaarlijks besluiten over maatregelen en vervangingen vanuit de beheerplannen

Toelichting

In het besluit bij de beheerplannen staat dat de gemeenteraad bij de ‘... programmabegroting 2019 integraal een afweging maakt over de financiële consequenties ...’ van de (uitvoering van) deze beheerplannen. Vervolgens staan er wel meerjarige lasten beschreven die volgen uit o.a. vervangingen straatmeubilair en openbaar groen.

Om te borgen dat de gemeenteraad jaarlijks, afhankelijk van haar prioriteiten en de financiële stand van zaken, zich definitief uitspreekt over maatregelen vanuit de beheerplannen, willen wij graag een extra beslispoint - nummer 5 - toevoegen die borgt dat er met dit besluit geen financiële besluiten worden genomen met doorwerking na 2019.

Besluit

1. het Beheerplan Groen 2019 - 2023 vast te stellen;
2. het Beheerplan Wegen 2019 - 2023 vast te stellen;
3. het Beheerplan Straatmeubilair 2019 - 2023 vast te stellen;
4. de financiële consequenties integraal af te wegen bij de behandeling van de Programmabegroting 2019 2e fase, waarbij dan geldt dat - als de resultaten van de integrale afweging daartoe aanleiding geeft - de raad opnieuw zal kunnen spreken over de beheerplannen. De financiële consequenties voor 2019 zijn:
 - a. Een krediet van € 2.201.551 ex btw voor de noodzakelijke investeringen ‘wegen’ in 2019. De structurele financiële lasten voor 2019 bedragen € 58.995;
 - b. € 170.000 ex btw structureel voor de noodzakelijke vervangingen straatmeubilair.
 - c. € 75.000 ex btw per jaar voor de jaren 2019 - 2026 voor de noodzakelijke vervangingen van het openbaar groen;
 - d. € 45.000 ex btw voor het omzetten van ‘grijs naar groen’ uit te voeren in de jaren 2019 - 2021.
5. **Daar waar in beslispoint 4 meerjarige kosten geschetst staan geldt dat de gemeenteraad steeds jaarlijks, bij de behandeling van de Programmabegroting, een definitief besluit neemt over de noodzakelijke vervangingen en maatregelen die in de beheerplannen Groen, Wegen en Straatmeubilair opgenomen staan.**

☒ Aangenomen

☐ Verworpen

☐ Aangehouden

☐ Ingetrokken

Stemverhouding

Voor 12 : Texels Belang, VVD, GroenLinks, CDA, en Texel 2010

Tegen 3 : PvdA en D66

Raadsbesluit

Gemeenteraad	19-09-2018
Portefeuillehouder	E.P. Kooiman
3 Mooi en gastvrij Texel	

Motie 'Bescherming windsingels en borgen herplant bij bouwprojecten'

De raad stelt op 19 september 2018 het Groenbeheerplan vast. Daarin staat dat de beleidsontwikkeling niet stil staat en dat, waar nodig, de beleidsnota dan wel de begroting kan worden aangepast.

Kijkend naar een eventuele toekomstige aanpassing van het plan, zouden wij nog graag Zonderwerpen concreter onderzocht willen hebben, te weten: bescherming windsingels en herplant bij bouwprojecten.

De raad van de gemeente Texel:

Besluit

De voorliggende motie, ingediend door PvdA, GroenLinks en D66, aan te nemen,

en

Roept het college op

1. Te onderzoeken hoe windsingels beter beschermd kunnen worden (door regelgeving, bijvoorbeeld) en de raad daarover in het eerste kwartaal van 2019 te adviseren. 2. Te onderzoeken op welke wijze de herplantplicht bij het vergunnen van bouwprojecten, alsmede het scherp zijn op het verwijderen van groen bij bouwprojecten (toepassen noodzakelijkheids-toets), het beste te regelen is en de raad daarover in het eerste kwartaal van 2019 te adviseren.

Texels Belang, CDA en Texel 2010 hebben tegen dit voorstel gestemd.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-09-2018,

De griffier,

De voorzitter,

Zaaknummer 1670418

Bijlagen

1. Motie

Motie

Raad	19-09-2018
3 Mooi en gastvrij Texel	
Portefeuillehouder	E.P. Kooiman
Zaaknummer	1670418

Bescherming windsingels en borgen herplant bij bouwprojecten

De raad stelt op 19 september 2018 het Groenbeheerplan vast. Daarin staat dat de beleidsontwikkeling niet stil staat en dat, waar nodig, de beleidsnota dan wel de begroting kan worden aangepast.

Kijkend naar een eventuele toekomstige aanpassing van het plan, zouden wij nog graag twee onderwerpen concreter onderzocht willen hebben, te weten: bescherming windsingels en herplant bij bouwprojecten.

Windsingels

In het Groenbeheerplan wordt veel aandacht besteed aan het belang van *windsingels*. Zowel voor het beeld op het eiland, als voor de biodiversiteit. Ook wordt de beschermde bomenlijst (waar wel een kapvergunning voor nodig is) weer geactualiseerd.

Windsingels staan echter niet op deze bomenlijst. Gezien het belang dat er aan wordt gehecht, door bewoners en gemeente, verdienen deze windsingels wel extra bescherming.

Wij willen graag onderzocht hebben op welke wijze dat het beste geregeld kan worden.

Herplantplicht bij bouwprojecten

In de nota wordt geschreven over het compenseren van bomen-kap; dat gaat dus over herplant.

Wij vinden dat er een herplantplicht zou moeten worden bedacht/geregeld bij het vergunnen van bouwprojecten waarbij groen voor de bouw moet wijken. Hierbij moet ook streng getoetst worden of het verdwijnen van groen op de bouwlocatie ook echt noodzakelijk is.

Bij grote beeldbepalende bomen moet, vinden wij, altijd worden gestreefd naar behoud.

We willen dit dus ook graag onderzocht hebben: hoe kunnen we herplant bij bouwprojecten verplichten?

Vandaar deze motie.

Roept het college op

1. Te onderzoeken hoe windsingels beter beschermd kunnen worden (door regelgeving, bijvoorbeeld) en de raad daarover in het eerste kwartaal van 2019 te adviseren.
2. Te onderzoeken op welke wijze de herplantplicht bij het vergunnen van bouwprojecten, alsmede het scherp zijn op het verwijderen van groen bij bouwprojecten (toepassen noodzakelijkheids-toets), het beste te regelen is en de raad daarover in het eerste kwartaal van 2019 te adviseren.

☒ Aangenomen

☐ Verworpen

☐ Aangehouden

☐ Ingetrokken

Stemverhouding

Voor 8 : VVD, PvdA, GroenLinks en D66

Tegen 7 : Texels Belang, CDA en Texel 2010